

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **Mgr. Bc. J. E.**, zastoupeného Mgr. Lukášem Trojanem, advokátem se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 18. 6. 2013, č. j. 126/2013 NBÚ/07-OP, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 A 144/2013 - 69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Žalovaný vydal dne 11. 3. 2013 rozhodnutí, kterým podle § 121 odst. 3 a § 101 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, zrušil platnost osvědčení žalobce číslo: NBÚ-066153 pro stupeň utajení „důvěrné“, neboť u něj shledal bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 3 písm. d) téhož zákona, tedy chování, které má vliv na jeho důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost a může ovlivnit jeho schopnost utajovat informace. Dne 18. 6. 2013 ředitel žalovaného zamítl rozklad žalobce a rozhodnutí potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí ředitele žalovaného brojl žalobce žalobou u Městského soudu v Praze. Městský soud žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji.

[3] Městský soud poukázal na určitou specifičnost řízení, ve kterém žalovaný rozhoduje o zrušení platnosti osvědčení pro seznamování se s utajovanými skutečnostmi. Účastníku řízení není možné garantovat právo seznámit se se všemi podklady, ze kterých žalovaný vycházel při vydání rozhodnutí. Jsou-li některé z důvodů vydání rozhodnutí utajovanými informacemi, žalovaný uvede odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Úvahy, kterými se žalovaný řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi (§ 122 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.). Po podání žaloby má pak soud možnost zjistit, zda uvedené podklady jsou skutečně obsaženy v utajované části bezpečnostního svazku a zda jejich obsah odpovídá závěru učiněnému správním orgánem. Soud má také zkoumat, zda je možné z hlediska dokladů založených v utajované části správního spisu učinit si závěr o věrohodnosti těchto sdělení.

[4] Městský soud zhodnotil, že zjištění popsaná ve zprávě zpravodajské služby uvedené v odůvodnění rozhodnutí lze považovat za věrohodná. K pohovoru se žalobcem soud uvedl, že informace o stycích s jinými osobami v soukromém či profesním životě při posuzování bezpečnostní spolehlivosti žadatelů o vydání osvědčení pro stanovené stupně utajení podle zákona č. 412/2005 Sb. patří mezi významné podklady a že žalobce si této okolnosti musel být zcela jistě vědom. Závěr správních orgánů obou stupňů, že jeho odpovědi při pohovoru byly nedostatečné, proto shledal odůvodněným.

[5] Městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 – 101, a uvedl, že v daném případě má za to, že závěr o existenci bezpečnostního rizika je odůvodněn zjištěními zpravodajské služby a že věrohodnost těchto zjištění se jeví jako vysoce pravděpodobná. Účelovost či libovůli v postupu žalovaného soud neshledal. Z odpovědí při pohovoru nebyly záměrně vytrhovány pouze jednotlivé části. Skutková zjištění vyplývající ze zprávy zpravodajské služby tvoří dostatečný podklad pro rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení pro stupeň utajení „důvěrné“, které bylo žalobci v předcházející době vydáno.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že dne 20. 3. 2008 mu žalovaný vydal osvědčení pro stupeň utajení „důvěrné“. Tomu předcházelo bezpečnostní řízení, které stěžovatel úspěšně absolvoval. Při pohovoru v tomto řízení stěžovatel uvedl, že během svého působení u Policie ČR se seznámil se Z. P., který byl služebně jeho nadřízeným. Stěžovatel popsal svůj vztah s panem P. a rovněž skutečnost, že pan P. byl dle jeho názoru neprávem kriminalizován (ze strany tehdejšího útvaru Inspekce ministra vnitra viněn z úniku utajované informace). Žalovaný tyto informace vyhodnotil jako skutečnosti, které nemají vliv na bezpečnostní spolehlivost stěžovatele. Stěžovatel proto při následném pohovoru ze dne 18. 7. 2012, který se konal v návaznosti na jeho žádost o vydání osvědčení pro stupeň utajení „tajné“ odpovídal na otázky týkající se osob, s kterými se stýká, pouze obecně. Dále pak u pohovoru sdělil, že se stýká s osobami z různého prostředí, ale nevidí důvod tyto osoby jmenovat. K tomu stěžovatel konstatuje, že součástí jeho náplně práce v oblasti operativní činnosti je rovněž i kontakt s osobami mající vazby na kriminální prostředí.

Tyto kontakty byly ale vždy služebního charakteru a stěžovatel při nich postupoval v souladu s interními předpisy a vždy dodržoval zásady ochrany utajovaných informací.

[8] Vzhledem k tomu, že se stěžovatel nemohl seznámit s výsledky šetření zpravodajské služby, na jejichž podkladě žalovaný zrušil platnost osvědčení, není mu zřejmé, zda se týkají styků s panem P., nebo eventuálně dalších osob, jaké povahy byly tyto kontakty a jestli žalovaný rozhodoval na základě již jednou prověřených skutečností, nebo se jedná o údaje zcela nové.

[9] V této souvislosti stěžovatel namítá, že městský soud se v napadeném rozsudku vůbec nezabýval bezpečnostním pohovorem ze dne 18. 1. 2008, který žalobce doplnil jako důkaz k žalobě.

[10] Pokud by se utajovaná informace od zpravodajské služby týkala obsahově a věcně totožných nebo podobných informací k osobě Z. P., na jaké byl stěžovatel dotazován u bezpečnostního pohovoru dne 18. 1. 2008, pak je s podivem, proč bylo dne 20. 3. 2008 stěžovateli vydáno osvědčení pro stupeň utajení „důvěrné“ a byl tedy z pohledu žalovaného shledán bezpečnostně způsobilým. Z uvedeného dle stěžovatele vyplývá, že žalovaný mohl postupovat tendenčním způsobem, pokud z obsahově stejných nebo podobných informací vyvodil rozdílné závěry o jeho bezpečnostní spolehlivosti.

[11] Stěžovatel namítá, že aby mohl žalovanému vytknout nezákonnost nebo účelovost postupu, má v rámci přezkumu ve správním soudnictví právo seznámit se alespoň v obecné rovině s obsahem utajované informace, která se týká bezprostředně jeho osoby. Vzhledem k tomu, že stěžovatel neví, co je obsahem utajované informace, která je zřejmě jediným podkladem, na základě kterého žalovaný vyvodil, že stěžovatel není bezpečnostně způsobilý, nemůže svou obranu proti rozhodnutím žalovaného v návaznosti na napadený rozsudek postavit na konkrétních tvrzeních a důkazech, které by obsah této utajované informace mohly zpochybnit nebo vyvrátit, vyjma pochybností vyplývajících z dosud provedených bezpečnostních řízení, a to konkrétně obsahu pohovorů, tak, jak je uvedeno výše. V této souvislosti stěžovatel namítá, že pokud by informace zjištěné zpravodajskou službou byly závažného charakteru, jak vyplývá z tvrzení žalovaného, jistě by zpravodajská služba tyto informace postoupila Generální inspekci bezpečnostních sborů nebo příslušným složkám Policie ČR. Tyto orgány by následně stěžovatele prověřovaly, vyslechly, nebo pozvaly k podání vysvětlení. Nic takového se ale nestalo nebo není stěžovateli známo.

[12] Stěžovatel uvádí, že se za dobu 23 let služebního poměru u Policie ČR nedopustil žádného trestného činu, kázeňského ani jiného přestupku, nezneužil ani nevyzradil utajovanou informaci. Rovněž si není vědom, že by udržoval nadstandardní kontakty a vztahy s třetími osobami, které by byly závadového charakteru. Bez osvědčení pro přístup k utajovaným informacím minimálně stupně utajení „důvěrné“ je stěžovatel diskvalifikován v dalším možném služebním postupu v rámci složek Policie ČR a vzhledem k rozhodnutí žalovaného o odebrání tohoto osvědčení je na něj pohlíženo jako na osobu nedůvěryhodnou. Jako osoba bezpečnostně nezpůsobilá nemá možnost nové osvědčení získat. V této souvislosti pak poukazuje na bezdůvodné průtahy v řízení u Městského soudu v Praze. Žalobu podal dne 26. 7. 2013 a doplnil dne 18. 9. 2013. Poslední

úkon ze strany městského soudu byl učiněn dne 26. 5. 2014, soud ve věci rozhodl až dne 29. 11. 2017.

[13] Žalovaný ve vyjádření shrnul průběh řízení a uvedl, že první informace mu zpravodajská služba poskytla již v roce 2008, další až v roce 2012. Teprve tyto další informace obsahovaly takové skutečnosti, že zahájil se stěžovatelem řízení o zrušení platnosti osvědčení. Nejednalo se tak o tendenční postup, ale logický a oprávněný, mající oporu ve spisovém materiálu. Žalovaný však zdůrazňuje, že bezpečnostní riziko shledal nejen na základě zprávy bezpečnostní služby, ale též na základě vyjádření – chování žalobce při pohovoru provedeném dne 18. 7. 2012. Stěžovatel odpovídal vyhýbavě, neochotně, bagatelizoval své odpovědi. Žalovaný odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 7. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 11/2000. Stěžovatel dle žalovaného zaujal postoj „co je Úřadu do toho, s kým se stýkám a co dělám“. Takové chování muselo být ovšem ze strany žalovaného posouzeno jako značně nedůvěryhodné a tudíž rizikové. K protokolu o pohovoru ze dne 18. 1. 2008, který stěžovatel přiložil k žalobě jako důkaz, žalovaný uvádí, že jej zaslal soudu jako součást spisového materiálu a ohledně bezpečnostní spolehlivosti stěžovatele z něj nebyly vyvozeny žádné závěry.

[14] K argumentaci stěžovatele týkající se jeho práva na seznámení se s obsahem utajené informace žalovaný odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 3. 2016, č. j. 4 As 1/2015 - 40, a rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Regner proti České republice*, č. 35289/11. Omezení procesních práv účastníků je vyváжено tím, že soud doplňuje aktivitu účastníka a přezkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek. V dané věci dle žalovaného městský soud správně dospěl k závěru, že část spisu bude oddělena, neboť jejím zpřístupněním stěžovateli či jeho zástupci může být ohrožena nebo vážně narušena činnost zpravodajských služeb nebo policie. Důvodem označení utajovaných informací dle § 133 odst. 2 a 3 zákona č. 412/2005 Sb. je ochrana zdrojů zpravodajské služby a jejích metod a postupů. Předmětné dokumenty byly zpracovány na základě dlouhodobě získávaných informací z prostředí, které bylo uzavřené a vyznačovalo se omezeným okruhem subjektů.

[15] Závěrem žalovaný uvádí, že ani jemu ani stěžovateli nepřísluší hodnotit postup zpravodajské služby v případě zjištění negativních poznatků týkajících se stěžovatele. Bezpečnostní řízení je nadto řízením „*sui generis*“ a žalovaný si může učinit úsudek o otázkách vztahujících se k bezpečnostní spolehlivosti osoby samostatně bez ohledu na případné závěry orgánů činných v trestním řízení či soudu. Osobu stěžovatele pak žalovaný hodnotil v rámci správní úvahy dle kritérií stanovených v § 14 odst. 4 a 6 zákona č. 412/2005 Sb.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[17] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k

nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[18] Jednou z podmínek pro vydání osvědčení pro přístup k utajovaným informacím je dle § 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb., je bezpečnostní spolehlivost. Dle § 14 odst. 1 téhož zákona *podmínku bezpečnostní spolehlivosti splňuje fyzická osoba, u níž není zjištěno bezpečnostní riziko*. Odstavec 3 téhož ustanovení uvádí, jaké skutečnosti lze považovat za bezpečnostní riziko. Pod písmenem d) je to *chování, které má vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost osoby a může ovlivnit její schopnost utajovat informace*. Dle § 14 odst. 6 zákona č. 412/2005 Sb., *při posuzování, zda skutečnost uvedená v odstavci 3 je bezpečnostním rizikem, se přihlíží k tomu, do jaké míry může ovlivnit schopnost utajovat informace, k době jejího výskytu, k jejímu rozsahu, charakteru a k chování fyzické osoby v období uvedeném v odstavci 4*.

[19] Žalovaný rozhodl o zrušení platnosti osvědčení stěžovatele pro stupeň utajení „důvěrné“, s odůvodněním, že výskyt bezpečnostního rizika spočívá v udržování nestandardních vztahů a kontaktů stěžovatele s třetími osobami a v jeho vyjádření k těmto jevům, které sdělil při pohovoru. Stěžovatel se stýká s osobami z různého prostředí, ke kterým se však blíže nevyjádřil, vypovídal neochotně a sám se stavěl do pozice arbitra pro zhodnocení toho, jaká jeho vyjádření jsou pro žalovaného dostačující, ačkoliv byl před započítím pohovoru poučen, jak je důležitá jeho maximální informační otevřenost a úplnost vyjádření ke všem položeným otázkám. Stěžovatelova sdělení byla přesto velmi strohá a nevstřícná.

[20] Žalovaný tedy při hodnocení bezpečnostního rizika vycházel zejména ze zprávy zpravodajské služby ze dne 25. 5. 2012, která měla utajovaný charakter, pročez nemohl dle § 122 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., sdělit její konkrétní obsah, a z pohovoru provedeného se stěžovatelem dne 18. 7. 2012.

[21] Stěžovatel předně namítal, že při pohovoru odpovídal obecně, protože již při předchozím pohovoru prováděném v rámci řízení o jeho žádosti o prověrku na stupeň utajení „důvěrné“ uvedl všechny rozhodné informace o svých stycích s panem P. Dále vysvětloval obecnost svých odpovědí naplní své pracovní činnosti, při které se stýká i s osobami z kriminálního prostředí.

[22] K této námitce Nejvyšší správní soud konstatuje, že pohovor prováděný s účastníkem řízení je důležitou součástí celého řízení. Dle § 105 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb., provede žalovaný s účastníkem řízení pohovor, vyskytnou-li se v průběhu řízení skutečnosti, které je třeba objasnit pro zjištění skutečného stavu věci. Pokud by správní orgán neměl pochybnosti o skutkovém stavu, není třeba pohovor s účastníkem provádět (s výjimkou žadatele o osvědčení pro stupeň utajení „přísně tajné“). I stěžovateli tedy muselo být zřejmé, že žalovaný s ním prováděl pohovor s cílem potvrdit či vyvrátit informace, které o něm mohl získat z jiných zdrojů.

[23] Nejvyšší správní soud hodnotí stěžovatelův přístup k pohovoru stejně jako městský soud a žalovaný – tedy jako přezíravý a neochotný, neboť na mnoho otázek odpovídal stěžovatel vágně a vyhýbavě, sám určoval, jaké informace mají a nemají být pro řízení

důležité. Vysvětluje-li nyní stěžovatel v kasační stížnosti důvody takového chování, musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že hodnocení, zda se jedná o informace podstatné či nepodstatné pro bezpečnostní řízení nepřísluší provádět stěžovateli, nýbrž správnímu orgánu. I pokud by se jednalo o informace, které stěžovatel správnímu orgánu sdělil již v průběhu předchozího řízení, či styky s osobami, které vyplývají z jeho náplně práce, měl je uvést v rámci prováděného pohovoru, například s vysvětlením, jaké nyní podal v kasační stížnosti. Správní orgán však není povinen domýšlet si důvody, ze kterých s ním účastník bezpečnostního řízení nespolupracuje.

[24] Pokud tak stěžovatel svým přístupem k pohovoru znemožnil vyvrácení pochybností, které žalovaný mohl mít o jeho stycích s různými osobami, nelze než uzavřít, že žalovaný správně vyhodnotil přítomnost potenciálního bezpečnostního rizika.

[25] Takový závěr není ani v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 - 101 vyslovil, že „posuzování informační hodnoty určitého zjištění je nutně vždy úvahou pravděpodobnostní, založenou v určité míře na odhadu. Proto někdy pro závěr o existenci bezpečnostního rizika (§ 14 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti) postačí zjištění, že je pravděpodobné, že příslušná zákonem předvídaná skutková podstata byla naplněna. Může tomu tak být ovšem pouze v případě, že taková eventualita je nejpravděpodobnějším vysvětlením skutkových zjištění a že se na základě dostupných údajů jeví být významně pravděpodobnější než jiná v úvahu připadající vysvětlení.“ Nepředložil-li totiž účastník řízení relevantní odpovědi ke kladeným dotazům, je zřejmé, že informace, které vyplývají ze zprávy zpravodajské služby, se v takovém světle jeví jako nejpravděpodobnější, neboť jiná v úvahu připadající vysvětlení účastník řízení nenabídl (a správní orgán sám nezjistil).

[26] Nadto soud poznamenává, že dle § 14 odst. 3 písm. i) zákona č. 412/2005 Sb. lze za bezpečnostní riziko považovat také *opakované neposkytnutí nezbytné součinnosti při bezpečnostním řízení zahájeném podle § 101 odst. 1* téhož zákona. Je tedy zřejmé, že spolupráce účastníka řízení a jeho otevřenost při odpovídání na položené otázky je v tomto řízení často jeho klíčovou součástí. Pokud tuto skutečnost účastník řízení neakceptuje, následky svého postoje se přičítají výlučně k jeho tíži.

[27] Stěžovatel dále namítá, že městský soud se nezabýval důkazem, který doložil k žalobě – pohovorem z roku 2008. V této otázce však Nejvyšší správní soud musí přisvědčit žalovanému, že tento pohovor byl jako podklad pro udělení osvědčení založen ve správním spise týkajícím se stěžovatele a městský soud jej tak měl k dispozici v rámci spisového materiálu. V takovém případě městský soud touto listinou neprovádí dokazování ve smyslu § 52 s. ř. s. (srov. rozsudek ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 - 117, č. 2383/2011 Sb.)

[28] V souvislosti se svým předchozím řízením stěžovatel také namítá, že není zřejmé, zda žalovaný vycházel z informací, na jejichž základě bylo stěžovateli vydáno osvědčení pro stupeň utajení „důvěrné“, či z informací nových. Pokud by žalovaný ze stejných informací vyvodil jiné závěry, svědčí to o jeho tendenčním přístupu.

[29] K této námitce Nejvyšší správní soud nejprve obecně uvádí, že v zásadě jsou přípustné obě stěžovatelem nastíněné možnosti. Bezpečnostní služba může o žadateli o bezpečnostní prověrku zjistit nové informace, které jí v době předcházejícího bezpečnostního řízení nebyly známy. Zároveň je však možné, že informace, které bezpečnostní služba měla k dispozici již dříve, nově vyhodnotí jinak, což nemusí svědčit o tendenčním přístupu, jak se domnívá stěžovatel. Může jít například o změnu okolností na stěžovateli nezávislých či odůvodněný závěr, že dříve získaná data nebyla z určitého důvodu vyhodnocena správně.

[30] V nyní projednávaném případě se Nejvyšší správní soud důkladně seznámil s obsahem neutajované i utajované části spisu, včetně zpráv Bezpečnostní informační služby týkajících se stěžovatele z let 2008 a 2012, a v souladu s judikaturou posoudil relevanci a přesvědčivost zpravodajské informace, neboť *„byť jde o podkladové akty, nemohou být zprávy zpravodajských služeb pouze vyjádřením názoru jejich zpracovatele, bez patřičného skutkového podkladu zachyceného ve spise a soudem ověřitelného. Žalovaný i správní soudy musí mít možnost zhodnotit věrohodnost a přesvědčivost zpravodajské informace a její relevanci ve vztahu k bezpečnostnímu řízení“* (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 3. 2016, č. j. 4 As 1/2015 – 40, a v něm citované rozsudky – např. již zmíněný rozsudek č. j. 7 As 31/2011 – 101 či rozsudek ze dne 21. 12. 2011, č. j. 7 As 117/2012 – 28).

[31] Kasační soud uzavírá, že zpráva o výsledku šetření zpravodajské služby obsahuje konkrétní, ucelené, podrobné informace týkající se chování a způsobu života stěžovatele, které umožňují přezkoumat relevanci těchto zjištění ve vztahu k bezpečnostní spolehlivosti stěžovatele. Tyto informace ve spojení s provedeným pohovorem (k tomu viz výše) zcela odůvodňují závěr žalovaného o odnětí osvědčení pro stupeň „důvěrné“.

[32] Stěžovatel dále namítá, že má právo alespoň v obecné rovině seznámit se s utajovanými informacemi, neboť pokud nezná obsah těchto informací, nemůže namítat jejich nesprávnost či nezákonnost rozhodnutí, jež je na nich založeno.

[33] K této otázce se již vyjádřil městský soud, Nejvyšší správní soud jeho závěry s ohledem na ustálenou judikaturu sdílí. V první řadě potřeba zachovat utajovanou povahu informace podléhá po celou dobu v souladu s § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. soudní kontrole, neboť je to soud, který rozhoduje o tom, zda jsou dány důvody, pro které trvá utajení informace či zda bude účastníku řízení zpřístupněna (srov. rozsudky ze dne 30. 1. 2009, č. j. 5 As 44/2006 – 74, či ze dne 15. 7. 2010, č. j. 9 As 9/2010 – 94).

[34] V rozsudku ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 – 101, č. 2602/2012 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl: *„v bezpečnostním řízení je nutno najít rovnováhu mezi dvěma legitimními, avšak navzájem protichůdnými zájmy - zájmem na zajištění spravedlivého procesu pro toho, jehož bezpečnostní způsobilost je zkoumána (čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), a zájmem na utajení informací potřebných k ochraně veřejného zájmu. Této rovnováhy nelze dosáhnout bez účinné soudní kontroly. Proto musí mít soud v rámci soudního přezkumu přístup ke všem informacím, na základě nichž bylo rozhodnuto v bezpečnostním řízení. (...) Soud je v takovém případě ve zvýšené míře než při „běžném“ soudním řízení, v němž účastník má k dispozici stejné informace jako soud, garantem práva na spravedlivý proces (čl. 36 a násl.*

Listiny základních práv a svobod), což vyžaduje i zvýšenou aktivitu soudu vůči postupu veřejné správy. Jen za splnění těchto podmínek může být přístup k informacím v nezbytných případech odepřen účastníkům řízení či dalším na řízení participujícím osobám (zástupcům účastníků, zúčastněným osobám aj.). (...) Účastník řízení nemůže efektivně namítat nezákonnost určitých zjištění, neví-li ani, co je jejich obsahem. V této specifické situaci to naopak musí být soud, který „supluje“ aktivitu účastníka řízení a přezkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek, která se vzhledem k povaze věci jeví být důležitými.“

[35] Soud je tedy zárukou řádného a úplného přezkumu důvodů rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že neznalost důvodů negativního rozhodnutí stěžovatele omezuje, či mu dokonce znemožňuje, aby proti rozhodnutí účinně argumentoval, je soud povinen zkoumat postup a důvody rozhodnutí v úplnosti, tedy i nad rámec uplatněných žalobních bodů. Zjištěné skutečnosti musí ovšem i soud v odůvodnění svého rozhodnutí popsat jen v těch mezích, aby nepopřel smysl ochrany utajovaných skutečností. Hodnotit je však musí celistvě, důkladně a s velkou obezřetností.

[36] Výše uvedený postup shledal Evropský soud pro lidská práva ve věci *Regner proti České republice*, rozsudek Velkého senátu ze dne 26. 11. 2015, č. 35289/11, jako vyhovující požadavkům plynoucím z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[37] K věrohodnosti utajovaných informací a z nich vyplývajících závěrů se Nejvyšší správní soud vyjádřil již výše.

[38] Nedůvodnou pak shledal Nejvyšší správní soud i námitku, že pokud by Bezpečnostní informační služba ve vztahu ke stěžovateli učinila závažná zjištění, jistě by své poznatky předala Policii ČR či Generální inspekci bezpečnostních sborů. Je totiž třeba poznamenat, že ne každá informace, kterou zpravodajská služba zjistí, a jež žalovaný vyhodnotí ve vztahu k žadateli jako potenciální bezpečnostní riziko, zároveň musí odůvodňovat zahájení úkonů v trestním řízení, či kázeňského řízení v rámci služebního poměru. Informace, ze kterých žalovaný dovozuje bezpečnostní nespolehlivost žadatelů o vydání osvědčení, mohou být různého charakteru.

[39] Ke stěžovatelem namítaným neodůvodněným průtahům v řízení před městským soudem Nejvyšší správní soud konstatuje, že je možností účastníka řízení, pokud má za to, že v řízení dochází k průtahům, podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích). Této možnosti však stěžovatel nevyužil. Zároveň je Nejvyššímu správnímu soudu z úřední činnosti známo, že vysoké zatížení správního úseku Městského soudu v Praze způsobuje v některých věcech delší dobu řízení, než u jiných soudů. Stěžovateli je nutno dát za pravdu, že řízení před městským soudem bylo vedeno skutečně neobvykle dlouhou dobu – od podání žaloby do rozhodnutí ve věci uplynuly více než 4 roky. Samotná délka řízení však není vadou, která by způsobovala nezákonnost soudního rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[40] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[41] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2019

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu